

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

При пошуках на просторі Internet сучасних методик викладання, частіше за всього, пропонуються методи викладання. Методика відрізняється від методу тим, що вона носить більш конкретний і предметний характер. По суті своїй вона являє собою добре підготовлений і адаптований до конкретного завдання алгоритм дій в рамках методологічного підходу [1].

Методику викладання можна поділити на дві складові: підготовка та проведення лекцій та практичних занять у вищій школі. При підготовці та проведенні лекцій та практичних занять важливо:

- активізувати та зберегти увагу студентів;
- викладати інформацію ясно і доступно;
- урізноманітнити заняття фактами, прикладами, порівняннями;
- використовувати на заняттях сучасні інноваційні технології тощо [2].

Сучасні методи навчання, які охоплюють як цілком нові, так і оновлені традиційні методи викладання, авторські методики. У цілому ці методи поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Також у них повністю заперечується авторитарний підхід, встановлюється ділова співпраця між педагогом та учнями.

До таких методів належать:

- Компетентнісний – навчання, спрямоване на розвиток навичок, умінь і якостей, які знадобляться в роботі. Викладач підбирає практичні завдання, максимально наближені до професійних задач.

- Різноманітні інтегровані методи навчання. Включають особливі принципи побудови занять: заняття-аукціон, заняття-лабіринт, заняття-подорож, заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція, заняття-експедиція, заняття-виставка, заняття-інсценування, заняття-експеримент тощо. Незвичайний формат сприяє стовідсотковій задіяності та уважності учнів.

- Проектно-дослідницький метод. Парі або групі студентів дають комплекс завдань чи проблемне питання, визначений час і, можливо, додаткове оснащення для виконання. Метод спрямований на розвиток пошукових, аналітичних якостей студентів, а також навичок командної роботи.

- Нові форми роботи з інформацією: складання ментальних карт, відеооглядів, сторітелінг, скрайбінг, портфоліо.

- Заняття на основі інформаційно-комунікаційних технологій. Такий метод включає роботу з додатками, комп'ютерними програмами, віртуальними словниками, інтерактивними картами та іншими ресурсами.

Особливе значення має наочний метод навчання, адже завдяки зоровій пам'яті людина здатна запам'ятати до 80% інформації. Вчитель може приносити як готові ілюстрації, так і пропонувати студентам виготовити їх самим.

Існують різні форми подачі візуальної інформації:

- Карти, схеми, таблиці, графіки, діаграми;
- Зображення, картини, зарисовки, фотографії;
- Ментальні та інтерактивні карти;
- Відеоролики;
- Стрічки новин чи подій;

- Віртуальні моделі фізичних процесів;
- Квести, кросворди, ребуси, пазли тощо.

В сучасних умовах все більшу увагу важливо приділити практичному напрямку та творчому мисленню. Так Майкл Гадзон, старший науковий консультант Pearson пише, «моє завдання як вчителя полягає не у визначенні єдиного способу щось робити, а в тому, щоб полегшити можливості студентам домовлятися та досліджувати різні способи досягнення однієї мети та допомогти їм зробити оптимальні висновки» [3]. Також він зазначає, що метою навчання студентів є підготовка їх до роботи у зовнішньому світі, тобто практична спрямованість навчання.

Розглядаючи практичні методи навчання, слід звернути увагу на творчі роботи. Мета таких робіт – розвиток творчого мислення, ерудиції, логіки, вміння комбінувати різні знання і техніки. Ці способи навчання охоплюють: написання курсових і дипломних робіт, проведення власних досліджень, а також написання рецензій, відгуків, статей, творів, створення макетів, ілюстрацій, програм.

За останій час викладачами активно стали використовуватися методи дистанційного навчання. Викладач повинен відмінно володіти різними онлайн ресурсами: платформами, інтерактивними дошками, програмами, конструкторами тестів тощо. Практичні завдання для студентів необхідно адаптувати до мультимедійних можливостей комп'ютера. Ці методи нічим не відрізняються від традиційних, крім онлайн формату:

- Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, FreeConferenceCall, Edmodo, iSpring Online та інші;
- Індивідуальне і групове консультування. Викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання;
- Тренажери з віддаленим доступом. Викладач надає учням посилання на тренажер, в якому вони працюють самостійно, а потім перевіряє завдання;
- Відеозаписи лекцій і практичних занять;
- Спільна робота з додатками, комп'ютерними програмами [2].

На думку провідних викладачів запроваджувати нові інструменти в навчальний процес потрібно поступово: не перевантажувати і не відволікати студентів від суті предмету.

Значну роль відіграють ораторські вміння, тому що «поетами народжуються, а ораторами стають». Успіх публічного виступу залежить від знання прийомів ораторського мистецтва, культури мовлення і невпинної праці.

На мою думку у будь-якій методиці, навіть якщо вона і не сучасна, важливо приймати до уваги мотивацію. Якщо у студента буде мотивація до навчання, не обов'язково отримання тільки балів, тоді він буде і відвідувати пари, і виконувати завдання. Важливу роль відіграє розуміння матеріалу, коли інформація подана зрозуміло і доступно, тоді є бажання працювати над цим матеріалом.

Список використаних джерел:

1. Різниця між методом та методикою. Чим метод відрізняється від методики. Методологічні принципи психології. URL: <https://bykm.ru/uk/prazdniki/razlichie-mezhdu-metodom-i-metodiko-i-chem-metod-otlichaetsya-ot-metodiki/> (дата звернення 28.01.2023).
2. Сучасні методи викладання - необхідна умова розвитку університетів. URL: <http://gohigher.org/suchansi-metody-vykladannya-neobhodna-umova-rozvytku-universytetiv> (дата звернення 28.01.2023).
3. Кайдалова Л.Г., Науменко Н.В. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти. Харків : НФаУ, 2021. 46 с.